

VCHHD VZW

ETHIEK
IN DE
DIERENSPORT

Opgemaakt door de Vlaamse Confederatie Hengel-, Honden- en andere dierenhobby's- VCHHD vzw

Inhoudstafel:

1. Inleiding

2. Rechten van het kind

2.1 De 'rechten van het kind' toegepast in de dierensport

3. De rol van de belanghebbenden

3.1.1 Het Kind

3.1.2 De Ouders

3.1.3 Het Dier

3.1.4 De Coach

3.1.5 De sportclub

3.1.6 De federatie

4. Good practices

1. Inleiding

Het maatschappelijk belang van sport is de laatste jaren sterk toegenomen. Naast de evidente fysieke en psychische invloed wordt aan de sportbeoefening ook hoe langer hoe meer een sociale en politieke betekenis toegekend: sport als middel tot integratie van bepaalde achtergestelde klassen, sport tot het verwerven van een zekere status en prestige, sport als bevordering voor de democratie, en zelfs sport als instrument voor duurzame ontwikkeling.

Ook t.a.v. kinderen en jongeren is sport geëvolueerd naar een waardevol en essentieel domein van het dagelijks leven en een zinvolle vrijetijdsbeleving. De sportparticipatie van jongeren is de laatste jaren aanzienlijk gestegen. Steeds meer jongeren beoefenen een of andere sport, al dan niet in clubverband. Toch dreigen bepaalde maatschappelijke kwetsbare groepen van jongeren uit de boot te vallen (minderjarigen met een handicap, allochtone jongeren, enz.). Vzw VCHHD tracht via allerlei projecten om deze inclusie te overbruggen (kaart Eazyspots voor personen met handicap, folder sport voor iedereen, organisatie van verschillende sportdagen, cursus ethiek in de dierensport, enz...).

Naast het verbreden van de sportparticipatie voor jongeren ligt een andere uitdaging zonder twijfel in de kwaliteit van de jeugdsport. Het gebrek aan pedagogische begeleiding in de sportclubs, de deelname van jongeren aan het clubbeleid, medische begeleiding, de rol van de ouders, .. zijn slechts een aantal knelpunten in het kwaliteitsbeleid van de Vlaamse Jeugdsport. Ook de sterke nadruk op het competitieaspect en de commercialisering van de jeugdsport doen de roep naar een beter en sterker juridische positie van de minderjarige sportbeoefenaar toenemen. Ook de aanneming van het V.N.-verdrag inzake de rechten van het kind met in zijn zog de maatschappelijke evolutie in de richting van de erkenning van de minderjarige als drager van rechten betekende zonder twijfel een fundamentele ommezwaai in de visie op jeugdsport.

Grofweg geschetst stelt het V.N.- verdrag inzake de rechten van het kind verdragsstaten bij deze Conventie voor drie taken:

1. **Recht OP sport**
= Sportbeleid gericht naar jongeren rekening houdend met leeftijd, cultuur, fysieke en mentale capaciteiten.
2. **Recht IN sport**
= Duidend naar het recht op het verwerven van waardevolle relaties tussen sportbeoefenaar-sportclub
3. **Recht DOOR sport**
= Sportclubs dienen alle sportbeoefenaars attent te maken op principes zoals respect voor de medemens, fair-play en respect voor mensen- en kinderrechten.

Komend uit V.N.- verdrag rond de rechten van het kind werd in Vlaanderen rond 1996 vanuit het DCI (Defence for Children International) het initiatief genomen tot oprichting van een Kinderrechtencoalitie. De toenmalige kinderrechtencoalitie stond open voor iedereen die begaan was met kinderrechten: naast de NGO's dus ook privépersonen, overheden en academici.

In 1999 werd gekozen voor een coalitie met louter NGO-karakter. Hierdoor verkreeg de Kinderrechtencoalitie een duidelijke positie en identiteit en kon ze haar objectieven scherper aflijnen. Vervolgens werd in 2000 de kinderrechtencoalitie Vlaanderen omgevormd tot een echte vzw.

Bij dit alles is de initiële doelstelling van de Kinderrechtencoalitie steeds behouden gebleven: nl. *als belangrijke actor van de kinderrechtenbeweging een actieve bijdrage leveren tot de informatieverstrekking over en de promotie van de rechten van het kinderen*, die op zijn beurt ook de emancipatie van kinderen ten goede moet komen.

De Kinderrechtencoalitie Vlaanderen heeft de volgende doelstellingen geformuleerd:

1. Een daadwerkelijk en efficiënt toezicht van het IVRK, vanuit de NGO-wereld;
2. Actief en constructief bijdragen tot het rapportageproces inzake de naleving van het IVRK;
3. Actief bijdragen tot de promotie van de rechten van het kind.

Organisaties die lid willen worden van de Kinderrechtencoalitie, moeten zowel het IVRK als de doelstellingen van de Kinderrechtencoalitie ondertekenen. Ook mogen hun eigen doelstellingen en/of werking op geen enkele manier in conflict komen met de vier meest fundamentele principes van het IVRK, zijnde:

- Non-discriminatie (art. 2)
- Het belang van het kind als richtsnoer (art. 3)
- Het recht op leven en ontwikkeling (art. 6)
- Het participatieprincipe (art. 12)

Voor de realisatie van haar doelstellingen streeft de Kinderrechtencoalitie immers zoveel mogelijk naar samenwerking en dialoog met andere actoren, waaronder ook kinderen en jongeren, andere nationale en internationale organisaties en de overheid.

2. 'De rechten van het kind' toegepast in de sport

De Panathlon International is een niet-gouvernementele vereniging die de koepel vormt van alle Panathlon Clubs in de wereld. Deze organisatie is erkend door het IOC (Internationaal Olympisch Comité) en werd opgericht in 1960 in Italië. Panathlon International had initieel de bedoeling om mensen uit verschillende sportdisciplines te verenigen om zo de Olympische gedachte en solidariteit in de sport te bevorderen.

Panathlon International is vandaag de dag echter niet enkel bezig met deze zaken. Het wil ook de positieve waarden en normen beschermen die men in de jeugdsport terugvindt. De jeugdsport wordt immers bedreigd door factoren als projectiegedrag van volwassenen, (over)commercialisering, egocentrisme, het moeten winnen, steeds de grenzen verleggen, discriminatie.

Deze zaken kunnen ervoor zorgen dat het belang en de ontwikkeling van het kind zelf naar de achtergrond verdwijnt.

Daarom heeft de organisatie, samen met de steun van internationale experts, de 'Panathlon Verklaring over Ethiek in de jeugdsport' opgesteld vertrekkende vanuit het verdrag 'de Rechten van het Kind'. De bedoeling van deze verklaring is om heldere gedragsregels vast te leggen voor alle betrokkenen en belanghebbenden in de jeugdsport om zo de positieve waarden na te streven. De opgestelde verklaring werd op 24 september 2004 voor het eerst te Gent voorgelegd aan de internationale sportwereld. Na het voorlezen van de vijf hoofdpunten en de toelichting ervan, verklaarde de internationale sportwereld zich akkoord met de volgende standpunten.

2.1 Rechten van het kind toegepast in de dierensport

In het kader van de rechten van het kind in de (jeugd)sport ondertekende de Vlaamse Confederatie Hengel-, Honden- en andere Dierenhobby's V.C.H.H.D. vzw de Panathlon Verklaring van 24 september 2004. Voor ons vormde dit charter met heldere ethische codes en gedragsregels een logische én kwalitatieve uitbreiding op onze bestaande jeugdwerking. Samengevat zette de V.C.H.H.D. vzw haar handtekening onder volgende punten: *"Wij verklaren dat:*

- 1. we de positieve waarden van de jeugdsport actiever, met volgehouden inspanning en met goede planning zullen nastreven;*
- 2. we onze inspanningen zullen voortzetten om alle vormen van discriminatie uit de jeugdsport te bannen;*
- 3. we het feit dat sport ook negatieve effecten kan veroorzaken en dat er preventieve en curatieve maatregelen nodig zijn om kinderen te beschermen, erkennen en aanvaarden;*
- 4. we de steun van sponsors en de media verwelkomen, maar we geloven dat die steun in overeenstemming moet zijn met de hoofddoelstellingen van de jeugdsport;*
- 5. we daarom formeel het 'Panathlon Charter over de Rechten van het Kind in de Sport' onderschrijven. Centraal staat dat elke jongere het recht heeft om kampioen te worden, maar hij heeft evenzeer het recht om geen kampioen te worden."*

De Panathlon Verklaring werd door de V.C.H.H.D. vzw als koepel ondertekend en geldt dus ook voor haar drie federaties – nl. de Vlaamse Vereniging van Hengelsport Verbonden V.V.H.V. vzw en de hondenfederaties Vrienden Onder Eén V.O.E. vzw en de Vlaamse Federatie Hondensport V.F.H. vzw – en onderliggende verbonden en/of sportclubs. Kortom, het is een intentieverklaring die we zowel op confederaal, federaal als clubniveau nastreven én zoveel mogelijk in de praktijk trachten te brengen.

3. De rol van de belanghebbende

3.1 Het Kind

Het kind heeft niet alleen rechten, het heeft ook bepaalde verplichtingen wanneer het aan sport doet.

Hieronder vindt u een toepassing van de Code of Ethics voor jonge diersportbeoefenaars.

Jongeren hebben het recht op:

- Gehoord te worden
- Veiligheid en zich veilig te voelen
- 'Nee' te zeggen
- Plezier en winnen is enkel een onderdeel hiervan
- Behandelt te worden met respect en waardigheid
- Sport en competitie te ervaren op een persoonlijk niveau
- Hulp tegen pesten
- Geheimhouding
- Zelfbescherming

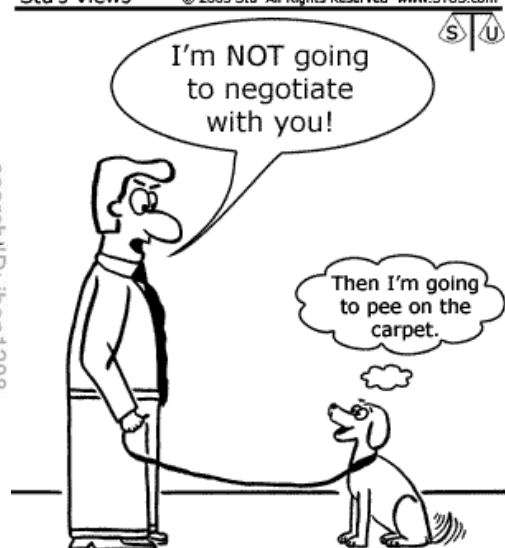
Jongeren hebben naast rechten ook plichten:

- Discussieer of roep niet tegen officials, trainers, dieren, teamleden of concurrenten
- Neem niet deel aan pesterijen
- Informatie vrij te geven die schade kan berokkenen aan derden
- De waarheid te spreken
- De regels van 'fairplay' te respecteren
- Respect hebben voor concurrenten en groots zijn in verlies
- Gedraag je op een manier die de diersport niet in diskrediet brengt
- Respectvol met dieren om te gaan
- Dierenmishandeling te melden aan trainers of ouders
- Gebruik geen prestatiebevorderende middelen die illegaal zijn of schade kunnen veroorzaken aan mens of dier

© Original Artist
Reproduction rights obtainable from
www.CartoonStock.com.

Stu's Views © 2003 Stu All Rights Reserved www.STUS.com

3.2 De Ouders

Ouders hebben een grote invloed op het gedrag van hun kinderen. Zeker als het nog om jonge kinderen gaat. In de belevingswereld van kinderen zijn ouders namelijk de ideale voorbeelden. Wie kent niet de uitspraken van jonge kinderen als: 'mijn moeder is de slimste en mijn vader de sterkste...' Bij het ouder worden van het kind neemt die invloed echter af. Dan komt het kind met andere personen in contact, die mede bepalend worden bij het opvoedings- en ontwikkelingsproces, zoals leeftijdgenoten, school, kerk, media en sportvereniging.

Over het algemeen kan worden gezegd dat hoe ouder het kind wordt, des te kleiner de invloed wordt die ouders direct kunnen uitoefenen op het gedrag van hun kinderen. Maar ongeacht hoe oud het kind is, kunnen ouders een belangrijke rol spelen door een goed voorbeeld te zijn. Een goede ouder-kind-relatie kan de persoonlijkheidsontwikkeling van het kind sterk beïnvloeden.

De puberteit is een typische periode waarin ouders minder grip hebben op hun kind. De jongere 'ontdekt zichzelf' en bekijkt de omliggende wereld op een andere manier. De jongere bekijkt het gedrag van de ouders nu veel meer van een afstand. De puber leert selecteren wat volgens hem de goede en de minder goede eigenschappen van zijn ouders zijn. De ouders zullen hiermee rekening moeten houden en de jongere wat meer vrij moeten laten in zijn beslissingen. Zeker in de puberteitsfase van het kind blijft 'consequent het goede voorbeeld geven' erg belangrijk.

Actieve levensstijl

Voldoende beweging kan een positieve invloed hebben op allerlei gebied. Daarom is het belangrijk dat jonge kinderen al vroeg met verantwoord bewegen beginnen. Vanaf jonge leeftijd moet een actieve levensstijl eigen worden gemaakt. Dit geeft namelijk een grotere kans dat op latere leeftijd ook een actieve levensstijl behouden wordt en dat geeft weer meer kans op een goed gezondheid. Bovendien is het voor mensen die op jonge leeftijd nooit of weinig hebben gesport veelal lastig om op latere leeftijd te gaan sporten. Voor hen is de drempel om te gaan sporten dan vaak te hoog.

Naast gezondheidsaspecten kan sporten, mits het verantwoord gebeurt, veel andere positieve gevolgen hebben. Sportende kinderen ontwikkelen motorische vaardigheden waardoor ze zich gemakkelijker bewegen en beter zijn in andere sportieve vaardigheden. Dit kan hun gevoel van eigenwaarde vergroten. Daarnaast is het sporten bij een vereniging een uitstekende gelegenheid om een vriendenkring op te bouwen, wat weer belangrijk is voor de persoonlijke ontwikkeling.

Samen sporten

De woonomgeving en de instelling van de mensen is steeds minder gericht op bewegen en sport. Ook zijn er meer concurrerende zaken zoals: TV, video, computer, 'passief' speelgoed. Ouders kunnen er toch voor zorgen dat hun kind op jeugdige leeftijd voldoende beweegt. Dat kan al op zeer jonge leeftijd. Bijvoorbeeld door met het kind zelf veel aan beweging te doen.

Vanaf 4 jarige leeftijd neemt de school een deel van de bewegingsopvoeding over.

Daarnaast kunnen sportverenigingen een belangrijk deel van de bewegingsopvoeding overnemen. Tegenwoordig zijn er veel verenigingen die activiteiten aanbieden voor steeds jongere kinderen. Bekende voorbeelden hiervan zijn tennis, zwemmen, gymnastiek, handbal, korfbal en volleybal. Veelal gaat het hier dan om het inleiden op een bepaalde sport waarbij speels en heel gevarieerd een groot scala aan sportieve vaardigheden aan bod komt. De sportvereniging is een ideale plaats voor kinderen om te gaan sporten. Ouders zullen hun kinderen moeten (blijven) stimuleren om in georganiseerd verband te sporten. Uiteraard moet het kind zich wel thuis voelen bij de sportvereniging en plezier beleven aan de sport die hij of zij doet. Als kinderen eenmaal lid zijn van een sportvereniging houdt daarmee zeker de bemoeienis van ouders niet op.

De rol van de ouders is dan op te splitsen in 5 categorieën, te weten:

1. *Voorwaarden scheppen*

Het gaat hier om gedrag van ouders waardoor het voor kinderen mogelijk wordt om goed te sporten. Hieronder valt onder andere het zorg dragen voor het vervoer, kleding en de kosten.

2. *Interesse tonen en stimuleren*

Voor een sportend kind is het belangrijk dat ouders interesse tonen. Bovendien wil ieder kind gestimuleerd worden. Het ene kind heeft het echt nodig om 'de moed niet op te geven' en lid te blijven, het andere kind ervaart het gewoon als positief en dat geeft hem nog meer plezier in de sportbeoefening. Leg daarbij niet teveel druk op het kind. Laat merken dat je achter hem staat en dat je geïnteresseerd bent, maar voorkom dat het kind het gevoel heeft dat hij lid moet blijven van de ouders, of dat hij goede prestaties moet halen van zijn ouders. Ouders zijn meestal oprecht geïnteresseerd in de sport van hun kinderen. Voor ouders is het leuk als het kind goed presteert en kinderen en jongeren voelen dat ook zo. Uit verschillende onderzoeken is gebleken dat dit gevoel een bepaalde druk op de kinderen en jongeren legt; ze willen graag goed presteren, en niet in de laatste plaats voor hun ouders. De ouders hebben vaak de beste bedoelingen en absoluut niet in de gaten dat hun kind hun interesse als 'druk' ervaart.

3. *Fair Play stimuleren*

Kinderen zullen, maar ook door de media, met onsportief gedrag worden geconfronteerd. Het is daarom belangrijk dat kinderen al vroeg leren wat Fair Play inhoudt en hoe zij zich volgens Fair Play-normen dienen te gedragen. Ouders kunnen hierbij helpen door erover te praten en zelf het goede voorbeeld te geven.

4. *Kwaliteitscontrole bij de vereniging*

Ondanks de goede bedoelingen van de sportvereniging, zouden sommige zaken in uw ogen wellicht (nog) beter kunnen. Probeer daarom de vereniging te helpen bij het 'kindvriendelijk' sporten en de bevordering van Fair Play.

5. *Taakinvulling bij de sportvereniging*

Binnen een sportvereniging zijn talloze taken die ingevuld kunnen worden door ouders. Er zijn permanente taken (bestuurs- of commissielid), meermalige taken (feestcomité) of eenmalige taken (begeleiding van een kamp). Vraag uw vereniging naar de mogelijkheden. Er zijn bij elke vereniging veel taken die relatief weinig tijd kosten en waarmee u de vereniging erg helpt. Bovendien is het voor ouders een goede mogelijkheid om zelf mee te bouwen aan een optimaal sportklimaat voor de sportbeoefening van hun kinderen. En het belangrijkste daarvan is dat het vaak leuk werk is, waarbij je als ouders zelf ook de nodige contacten opdoet.

Leer je kind op jonge leeftijd omgaan met dieren

Leer je kind op jonge leeftijd omgaan met een huisdier, en de twee worden de beste maatjes.

Enkele belangrijke tips en weetjes:

1) Als ouder is het belangrijk om zelf rustig te zijn bij je huisdier. Zowel je kinderen als de hond of kat voelen aan of je op je gemak bent. Zij nemen je gedrag gauw over.

2) Dieren én kinderen kunnen allebei onvoorspelbaar gedrag vertonen. Niet altijd eenvoudig om mee om te gaan. Daarom is het belangrijk om je kind van bij het begin in de buurt te laten van je huisdier. Natuurlijk met toezicht en op een voorzichtige manier. Zo kunnen de twee aan elkaar wennen en met elkaar leren omgaan.

3) Kinderen zien dieren als leeftijdgenoten en willen er mee spelen. Ze zien een dier ook vaak als speelgoed of knuffeldier. Leer je kind dat de hond of kat een levend wezen is. Aan de hond zijn staart trekken of de snorharen van de kat kammen is niet zo'n goed idee!

4) Een kind barst van de energie en daar durft een huisdier wel eens van schrikken. Hoe leuk je kind een dier ook vindt, leer het rustig om te gaan met het huisdier.

5) Dieren zijn volgens psychologen leerzaam voor kinderen. Zorg dragen voor anderen stimuleert de cognitieve ontwikkeling en ze leren ook beslissingen nemen.

7) Omgaan met dieren zou ook het empathisch vermogen van kinderen verhogen en stimuleert de emotionele ontwikkeling.

3.3 De Coach

Trainers en Coaches – in ons geval zijn dit de Initiators – spelen een heel belangrijke rol in de begeleiding en de opvoeding van de kinderen tijdens sport en spel. Zoals eerder aangehaald kan men pas verwachten dat kinderen zich zowel fysiek als mentaal gaan ontplooien wanneer men aandacht heeft voor die zaken. De mensen die binnen de clubactiviteiten omgaan met jongeren en adolescenten zouden daarom steeds over de nodige kwalificaties moeten beschikken om hun te leiden, te vormen, op te voeden en te trainen.

De Initiator

- begeleidt beginnende sporters bij het aanleren van sportspecifieke bewegingsvaardigheden, basistechnieken of spelen, los van competitieve doelstellingen;
- houdt rekening met elementaire gezondheidsaspecten;
- kan aangepaste omgangsvormen toepassen;
- kan zelfstandig een sportspecifieke activiteit voorbereiden, leiden en evalueren;
- werkt mee in het kader van een ruimer opleidingsprogramma dat uitgewerkt en gecoördineerd wordt door een hoger opgeleide.

Engagement Initiator

- Verantwoordelijkheden t.a.v. jezelf
  - Zich profileren (waarop leg ik me toe, waar ben ik goed in)
  - Stappen zetten (actieterrein opzoeken, aansluiting trainersvereniging, enz.)
  - Zorgen voor verzekering BA
  - Onderhouden van persoonlijke vaardigheden
  - Actualiseren (volgen van clinics, zelfstudie, enz.)
- Verantwoordelijkheden (Activiteitsgericht – Veiligheidsgericht – Omganggericht) t.a.v. betrokkenen:
  - Deelnemers (ethische code – code voor sporttrainers)
  - Ouders
  - Organisatie, club, collega's, enz.

Engagement t.o.v. kinderen

- Nastreven van positieve waarden in de jeugdsport
- Alle vormen van discriminatie uit de jeugdsport bannen

- Erkennen en aanvaarden dat
  - sport ook negatieve effecten kan veroorzaken en
  - preventieve en curatieve maatregelen nodig zijn om kinderen te beschermen
- Aanvaarden van steun van sponsors en media wanneer die in overeenstemming is met de hoofddoelstellingen van de (jeugd)sport
- Onderschrijven van 'Panathlon Charter over de Rechten van het Kind in de Sport' www.sportopjongerenmaat.be

Kwaliteitsbewaking

- IKZ = Integrale KwaliteitsZorg
- Doel = meten van de kwaliteit van de cursusorganisaties en de tevredenheid van de cursisten
- Alle opleidingen van de VTS worden jaarlijks doorgelicht
- IKZ-formulier wordt door de cursist op het examen ingevuld en afgegeven samen met de examenbladen

Tot slot leren we onze initiators ook het SCDOOR-principe te hanteren:

S pelvreugde: Spelvreugde staat niet voor niets helemaal bovenaan. Trainers moeten proberen om de kinderen steeds uitdagende en leuke oefeningen aan te bieden, zonder al te veel in herhaling te vallen. Uit studies blijkt dat immers dat jongeren het meest gemotiveerd zijn om de training aan te vatten wanneer ze de trainingen als 'plezierig' ervaren. Het leveren van inspanningen wordt dan als nuttig beschouwd. Zo zal men, zonder zich af te vragen wat het nut van bepaalde zaken is, vooruitgang boeken op alle vaardigheden die men traint.

C ompetentieontwikkeling: Coaches moeten de nadruk leggen op de vooruitgang die een jongere boekt op speltechnisch en tactisch vlak. Dit zou moeten primeren op het resultaat en het winnen. Dit is niet enkel van nut voor de algemene ontwikkeling van de jongere, maar het leidt er ook toe dat die jongere op latere leeftijd technisch vaardiger worden en tactisch verder staan.

O rgansitie: De jeugdcoach moet beseffen dat de trainingen voor de kinderen ook een druk legt op de organisatie van het gezin. Zo moeten ouders soms meerdere kinderen opvoeden en ophalen, wat een hele opdracht kan zijn die een stipte planning vergt.

Daarom is het essentieel dat de trainer op basis van een goede organisatie op tijd kan beginnen en stoppen. Het plaatsen van het materiaal kan dus beter 5 minuten voor de training gebeuren. Dit geeft de coach ook het voordeel dat hij van bij start al zijn aandacht aan de kinderen kan geven.

Opvoedende Taak: Naast de doelstelling om de kinderen automatisch vaardiger te maken, mag de trainer nooit uit het oog verliezen dat hij ook een opvoedende taak moet vervullen. Hij moet daarom te allen tijde een voorbeeldfunctie vervullen.

Resultaat: Resultaten behalen en willen winnen is voor iedereen zeer plezant en het is één van de basisvoorwaarden in de sport. De coach en spelers moeten daarom zeker elke wedstrijd willen winnen, maar dit mag niet het hoofddoel zijn in de jeugdsport. Anderzijds verhoogt winnen het gevoel van competentie en de plezierbeleving. Daarom hoort de R thuis bij SCOOR, maar staat ze achteraan.

3.4 Sportclubs

Clubs zouden met het oog op een jeugdriendelijker beleid volgende zaken in het oog moeten houden.

Het clubreglement: -- Voorzie in het clubreglement een code of conduct voor alle betrokkene binnen de sporttak

Clubstructuur

- Oprichten jeugdraad
- Ouders betrekken bij het jeugdsportbeleid
- Enkele jongeren laten zitten in het clubbestuur
- Ga na wat leeft bij de jeugd en speel daar op in

Sportaanbod

- Leer de jeugd kennis maken met andere disciplines binnen een welbepaalde sporttak.
- Organiseer sportdagen voor allochtonen, kansarmen of andersvaliden.
- Werk binnen de club met een open visie, sluit u niet af van de buitenwereld.
- Laat de jongeren ook kennis maken met andere diersporten met het oog op een algemenere ontwikkeling.

Vormingsinitiatieven

- Zorg ervoor dat de begeleiders bezitten over de nodige kwalificaties.
- Organiseer vormingsmomenten voor ouders. Hierin kan men de nadruk leggen op de voorbeeldfunctie die ze moeten vervullen binnen de diersport.
(gedrag tegenover huisdieren, concurrenten, enz.)
- Jongeren, ouders en clubmensen leren omgaan met winst en verlies. Nadruk leggen op het recreatieve en dan pas het competitieve.
- Leer hun bewust omgaan met dieren en het milieu.

3.5 De Federaties

De verschillende federaties en sportorganisaties dienen ook hun steentje bij te dragen tot een betere jeugdopleiding door rekening te houden met volgende zaken:

Op het vlak van vorming van clubleiders en trainers:

- Een permanente vorming aanbieden aan alle jeugdbegeleiders en clubleiders inclusief aandacht geven aan de sportethiek
- Enkel sportbegeleiders toelaten die deskundig zijn op pedagogisch, psychologisch en technisch gebied en zich kunnen aanpassen aan de diverse ontwikkelingsstadia van de jongeren.
- Campagnes, aanmoedigingen en pedagogisch materiaal verspreiden die alle mensen sensibiliseren rond het aspect fair-play en ethiek in de sport.
- De inhoud van de trainersopleidingen aanvullen, herwerken en corrigeren met de nadruk op pedagogisch en ethische elementen.

Op het vlak van reglementering:

- De competitie aanpassen naargelang de leeftijd. Voor elke sporttak afzonderlijk zou een bepaalde leeftijdsgrens moeten worden vastgelegd.
- Een ombudsdienst installeren voor jongeren met vragen en klachten.
- Fair-play en persoonlijke ontwikkeling belonen naast het competitieresultaat.

Op het vlak van jongeren:

- Opstellen dierenwel- en milieubewustzijnprogramma gericht op de jongeren.
- Jeugdsportprogramma's uitwerken die niet alleen gericht zijn op het sporttechnische (motorische), maar ook pedagogische en psychologische elementen bevatten.

